

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Ivdiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

4. Corruptionem esse ab elementis, idq[ue] mira Dei prouidentia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45701

Corporis inluvie: pellis super ossibus una,
 Ulceribus tatis propè iam, sordiq; sepulta.
 Omnia deniq; sancta Deum delubra repleat
 Corporibus mors exanimis: onerataq; passim
 Cuncta cadaueribus caelestum templa manebant,
 Hospitibus loca qua complebant adituentes.
 Nec iam religio Diuum, nec Numina magni
 Pendebantur enim: presens dolor exsuperabat:
 Nec mos ille sepultura remanebat in vrbe,
 Quo prius hic populus semper consuerat humari.
 Perturbatus enim totus trepidabat, & unus-
 Quisq; suum pro re consortem maestus humabat:
 Multaq; vis subita, & paupertas horrida suasis;
 Namq; suos consanguineos aliena rogorum
 Insuper exstructa ingenti clamore locabant,
 Subdebantq; faces, multo cum sanguine saepe,
 Rixantes potius, quam corpora desererentur.

Sic morbos mortelq; depinxit Poeta, causamq; eorum
 indagauit; dum elementorum corruptioni, hominum cetero-
 rumq; animalium ascripsit corruptionem; quam, ex principijs
 suis, ei deberi, etiam Deus significauit, quando dixit: *Puluis es, & Gen. 3. 19.*
in puluerem reuerteris; de terra sumptus, terræ reddendus; &
 hinc corrumpendus, vnde oriundus. Etsi enim naturæ tuæ,
 hoc est, hominis integritati & morbus, & mors repugnet; non
 repugnat tamen naturæ elementorum, ex quibus es conflatus,
 quorum natura est, vt inter se repugnent, luctentur, vincant
 & vincantur, naturamq; tuam destruant, dum vnumquodque
 vult conseruare suam. Atque hoc ipsum conuenit naturæ ho-
 minis, prout est corpus, & hinc fragile; cuius integritas etsi per
 morbos & mortem soluatur, magna tamen DEI prouidentia,
 fragile factum est, vt vel hinc homo rationis sapientiæq; suæ
 exercendæ, ostendendæq; haberet occasionem. *Reprehenderunt* Laſant. libi
igitur (Epicurei) ea, in quibus vel maxime diuinitatem suam proui- de opificio
dentia mirabiliter expressit; vt illa, qua retuli, de morbis & imma- Dei. cap. 4.
tura morte; cum debuerint cogitare, his assumptis, qua necessario se-
querentur, Sequuntur autem illa, que dixi, si morbum non reci-
perent,

perent, neq; tectis, neq; vestibus indigerent. quid enim ventos, aut imbres, aut frigora metuerent; quorum vis in eo est, ut morbos afferant? Idcirco enim accepit sapientiam, ut aduersus nocentia fragilitatem suam muniat. Sequitur necessario, ut quoniam retinenda rationis causa morbos capit; etiam mortem semper accipiat; quia is, ad quem morbus non venit, firmus sit, necesse est; infirmitas autem habet in se mortis condicionem; firmitas verò, ubi fuerit, nec senectus locum potest habere, nec mors, qua sequitur senectutem. Præterea, si mors certa constituta esset ætati, fieret homo insolentissimus, & humanitate omnino careret. Nam fere jura omnia humanitatis, quibus inter nos cohæremus, ex metu & conscientia fragilitatis oriuntur. Deniq; imbecilliora, & timidiora quæq; animalia congregantur; ut quoniam viribus tueri se nequeunt, multitudine tueantur: fortiora verò solitudines appetunt, quoniam robore viribusq; confidunt. Homo quoq; si eodem modo haberet ad propulsanda pericula suppetens robur; nec ullius alterius auxilio indigeret: qua societas esset? qua reuerentia inter se? quis ordo? qua ratio? qua humanitas? aut quid esset deterius hominè? quid efferatius? quid immanius? Sed quoniam imbecillus est, nec per se potest sine homine vivere; societatem appetit, ut vita communis & ornatior fiat, & tutior. Vides igitur, omnem hominis rationem in eo vel maxime statui, quòd nudus fragilisq; nascitur, quòd morbis afficitur, quòd immatura morte multatur. Quæ si homini detrahantur; rationem quoque ac sapientiam detrabi, necesse est.

CAPVT XVII.

Tertiam morborum causam, esse peccatum Adami, ob id, à DEO immortalitate gratuita priuati.

I.

Atis fuisset ægroto consolando, scire, hanc esse sortem naturæ, qua contenta sunt, aut esse debent etiam cetera animalia; & tamen Deus ad eum erga hominem fuit liberalis, ut quando eum ab initio condidit, eum etiam supra ipsam naturam euexerit; donauit enim eum iustitia originali, & à morte eum, cui ex natura sua debebatur, exemit, suppeditato mirabili & contra morbos, & contra interitum remedio. Nam primum hominem, non solum in loco saluberrimo & amœnissimo